

Pavol Strauss

O mocných tohto sveta

*Je zákon osou premien neochvejnou.
A nestrachuj sa hlavy pre stratu:
oj, ľudstvo (tento detský ostarok,
tlk...), ono je ti s väzy na sedlo
vždy pohotovo!... Nadabí sa jazdec;
pred trnác zväbi cmukom komoňa,
naň vyšvihne sa, zatne ostrohy
mu do slabín: - a povďačná zas uzde,
na čačky v hrive pyšná, obrokom
nalakomená, vo cval na oslep
sa pustí paripa a trieli, s chuťou
sťa marcipán by kúšuc zubadielko,
prskajúc ohňom z nozdier širokých,
vo výpar hnojný haliac sa ni v oblak
a hustou penou zakydávajúc
predošlej cesty stopy krvavé...
Tak modla modlu strieda na zemi
čo nesmrteľný dedič rozvalín,
z nich budujúci podstavec si slávy
po rozvrat budúci...*

(P. O. Hviezdoslav)

Nezdvorilé glosy (1950)

(1. január)

Treba konečne likvidovať predsudky. Je zvrchovaný čas.

Táto ľudská spoločnosť skutočných alebo mravných vrahov, podlých, kapitalistických alebo socialistických snobov si ešte vždy praje „šťastlivý Nový rok“ medzi zákerným bodnutím a vytiahnutím dýky alebo železa podlosti.

Šťastlivý Nový rok nového veku nastane vo chvíli, keď vydýchne ostatný podliak posledný raz. Keď s ním zhnijú všetkými politickými farbami natrené masky, za ktorými sa škerí vždy len ten istý sebecký, starý, zlý človek.

Svet stratil opodstatnenie, ak sa nebude žiť v kolektívnom svetovom meradle v absolútnej stálej Božej prítomnosti – a vtedy sa ľudstvo obíde i bez falošných rečí.

(6. január)

Už by sa asi na celom svete nenašli traja mudrci. Králi absolútneho hľadania, králi absolútneho klaňania, králi absolútnej pokory.

My sme len otroci hľadania svojho vlastného špinavého prospechu, preto nemôžeme nájsť lásku. Otroci klaňania vlastným bezuzdným túžbam a požívačností, preto nemôžeme nájsť pokoj. Otroci sebaobdivu, a preto nemôžeme nájsť Boha. Svet sa už dvetisíc rokov rozbieha, aby realizoval betlehemské nebo. A nepodarilo sa z neho viac imitovať ako maštal' bez Boha.

(16. január)

Väčšina ľudí je verná len svojim chútkam a záujmom

a v honbe za nimi nepozná milosrdenstva. Bankové kontá a politická moc sú dve možnosti, aby si človek zdanlivo „všetko“ zadovážil.

Medzi touto Scyllou a Charybdou zaseknutý človek má len jednu ťažkú možnosť záchranu, ak nechce zhníť zaživa v tejto pasci. Celú minulosť nechá trčať v zmera-vených pazúroch zla a v pancieri svojej omladenej nahoty ostať verným čistej ceste nového srdca.

(19. január)

Tí, čo sa snažia čo najviac a najintenzívnejšie žiť, mrú, hynú nenávratne. Nik sa ani pri všetkej dejinnej veľkosti nezdá takým mŕtvym a zahynutým. A nik nie je tak čerstvo zachovaný a živý, ako tragicky žijúci a zahynutý zástup Kristových nasledovníkov. Že je Kristus život, naozaj na nich vidieť.

Preto tak želiem za všetkými včerajšími a dnešnými katmi, hlavne za pokrstenými. Berú len sebe nervy a život, keď ich zdanlivo iným odnímajú.

(27. január)

Tragika ľudstva je v tom, že svojich „zlatoustých“ duchov poväčšine nechá hynúť vo vyhnanstve. Vo vyhnanstve úzkych pomerov intelektuálnych a spoločenských, alebo v tiesnivej uzavretosti národov, alebo na vyhnanisku smrtiaceho umlčovania fimigovania a vytasí sa s nimi až vtedy, keď sú viac kultúrnodejnou kuriozitou. Dodatočne sa prípadne zistí, že svojou koncepciou života predbiehali svoju dobu.

Najprv sa musí vyvetrať pach inšpirácie, za ktorým večne vládnuca podpriemernosť tuší vždy pušný prach

konšpirácie. Tvorivých chrizostomos kontra vládnucich koprologos!

(6. marec)

Pán Ježiš povedal farizejom a zákonníkom všetkých čias: „...kto padne na ten uhlový kameň, doláme sa, na koho však on padne, toho rozdrví“ (Mt 21, 33-45).

A Talmud reaguje – neviem, či vedome, či podvedome: „Keď padne krčah na skalú, rozbije sa krčah. A keď spadne skala na krčah, tiež sa rozbije krčah.“

Kým farizeji a zákonodarcovia sveta, židovskí i nežidovskí, stavitelia dejín sveta opovrhnu uhlovým kameňom, dielom to Pánovým, nepretrvá žiadna štátna budova.

Kristus je a ostáva tmelom dejín. Čo nedrží – musí sa rozsypať.

(9. marec)

V osobných hriešnostiach vodcov národov tkvie nešťastie sveta. Chorý lekár mnohých neuzdraví.

A hádam je na uzdravenie sveta potrebné len tak neuveriteľne málo – ako kúpeľ vodou, ale očistný kúpeľ vodou kresťanskej pokory a lásky.

(3. apríl)

Pohodlie nemôže nahradiť utrpenie. Bohatstvo nemôže nahradiť chudobu a starosti. Duchovné lajďactvo tvrdohlavosť.

Požiadavky Kríža sú kategorické. Pohodlní, bohatí, vypínajú sú vylúčení. To Kristus raz navždy na Kalvárii kodifikoval. A každý zrádza Krista, ak tvrdí opak, aj keď to tvrdí z vysokého postavenia – i cirkevného.

Kristus bol aj je Chudobný, Trpiaci, Bitý, Popravený. Židia chceli mesiáša politického fičúra. A metafyzicky zbankrotovali.

Každá duša má alternatívu: kríž alebo kreslo.

(17. máj)

Život bez nádeje je nepredstaviteľný. A nedal by sa proste vydržať.

Žijeme v dobe hrozných ľudských i spoločenských katastrof, predpovedaných i vytušených, predvídaných i vytúžených. Doba, keď boj o kráľovstvo Božie v dušiach bude vrcholiť. Doba, v ktorej ceria na budúcnosť všetky príšerné priepasti vražednosti svoje tlamy. Doba, v ktorej sú ešte možné ostatné návraty, ostatné uvedomenia, ostatné korektúry duševných nemožností. Doba, v ktorej zlý človek všetkých dôb, predvčerajší otrokár a včerajší buržoa, obliekol nové rúcho a deptá chudobných a skromných, tichých, jemných a citlivých, čistých a oduševnených. Lebo zloduch včerajška je zloduchom zajtrajška.

Lenže diabol je stratég, zloduch je taktik, ale v dobe Ducha Svätého definitívne podľahnú. Lebo doba Otca bola dobou možnej vyvolenosti, doba Syna bola a je dobou možnej spásy, ale doba Ducha bude dobou absolútnej lásky.

(11. júl)

Cirkev predvádza počas cirkevného roka preto takú veľkú sériu vyznávačov a mučeníkov všetkých možných psychologických a charakterových odtienkov, lebo to ľudia najťažšie chápu. Nechápu, že treba mať v živote aj iný cieľ, ako práve vyžiť z milosti pochybných našich chlebo-

darcov a že možno i niečo obetovať za ideu pravdy, ktorá nevyhnutne obsahuje všetko dobro, i slobodu, i veľkosť, i krásu, i blaho.

Byť časovým, osvieteným, pokrokovým, moderným znamená dnes neveriť v Boha, ale zbožňovať svaly, sexus, peniaze, moc, alebo nič nerešpektovať; teda v každom prípade koríť sa ničomu. To však dokáže každé teľa. „Temno stredoveku“ nie sú technické nedostatky, ale všeobecná viera v Boha.

Ale byť človekom neznamená vedieť za hodinu uletieť dvetisíc kilometrov a o nejakého bacila mať v evidencii, ale vystupňovať v sebe to nadzverské.

Temno novoveku, ktoré z človeka urobilo otroka stroj, sluhu ventilov a transfúzií, zahalilo prívod tých síl, ktoré sú podstatné pred ostatnými realitami života, ktoré žiadna technika nevyrieši, pred mystériom utrpenia a smrti.

Moderný človek vie skučať a skapať, keď vypadne zo šialeného závodiska zabsolútnenej a zbesnenej hmoty. Nevie už ľudsky žiť, trpieť a zomrieť.

Temno novoveku by vedelo zachrániť iba temno stredoveku.

(20. júl)

Kritériom každej správnej cesty je jej rentabilnosť. Väčšina ľudí – i kresťanov – sa bije za svoje egoistické výhody. Svetonázor, nevier, politické názory sú len kepienkou, maškardou. Len tak možno pochopiť ich ľahké a bezbolestné zámery.

Nie medzinárodné konferencie a výmeny politických garnitúr a režimov, nie výmena vykorisťovateľov, poli-

tických havkáčov, nie atómové a iné vojny, nie falošné a polovičné záujmové mierové zmluvy. To je tak záplata na deravé nohavice dejín.

Pre svet je jediná záchrana. Hľa, tu je v slovách Izaiašových: Ak odstrániš zo svojho stredu jarmo, kývanie prstami a zločinné reči. Ak podáš hladnému svoj chlieb, dušu ubitú nasýtiš: vzíde vo tme tvoje svetlo a tvoja temnosť bude ako poludnie.

(25. august)

Pravý vládár nepokoruje iných pred sebou, ale seba pred Vladárom vládarov. Nevládne pre seba, ale nad sebou, pre ľudí za Boha.

(11. september)

Načo bolo toľko vyznávačov a mučeníkov? Načo toľko obetí pravdy? A či niečo viac obetí lži? Veru, viac ich je. Lenže ich koniec sa zdá pohodlnejším a nenápadnejším. Áno, diablove mučeníci končia – v občianskom zmysle – často slušnejšie než Kristovi. Ale zmysel života je spása, a nie občianska pseudoposlušnosť. A lotor – i s mnohými titulmi a vo vysokých funkciách – si môže dovoliť pohreb prvej triedy. Ale život večný sa nedá získať na licitácii.

(13. október)

Každá forma moci je skúška. Prvý stupeň každej starostlivosti o poddaných je boj o vlastnú dokonalosť. Kto chce vykoreniť nemravnosť, musí zachovávať vlastnú čistotu. Kto chce zaviesť úprimnosť, musí skrotiť vlastnú podlosť.

Moc je predovšetkým skúška dokonalosti vo vlastnom vnútri.

(15. október)

Heslo našej doby je: mať sa dobre i za cenu akéhokoľvek svinstva. A efekt je odstrašujúce bahno, v ktorom žijeme.

Heslo sv. Terézie bolo: „Pane, alebo trpieť, alebo zomrieť.“ A efekt bol vrcholce duchovného vypätia a záplavy krásy a dobra, po ktorých sa bude cnieť našej vývojaschopnej dobe.

(25. október)

Náš vek je kulmináciou, vekovým súhrnom všetkých infámií, v jednotlivcoch i v národoch. Len tu a tam je jeden alebo malé skupiny tých, čo sa „vo všetkom predstavujú ako služobníci Boží“ (Kor. 6, 4-10), ktorých bohatí a mocní podliaci ponížujú a difamujú. „a úbohí, ale predsa mnohých obohacujú.“

A preto na záplavu týchto zbabelých sebcov a podlých úžerníkov vlastných záujmov, ktorí aj „občas stavajú náhrobky prorokom, ktorých zašliapali ich otcovia“ alebo oni sami, musí prísť splnenie toho, čo múdrosť Božia vravela, totiž: „Aby sa od tohto pokolenia vyžadovala krv všetkých prorokov, čo bola vyliata od stvorenia sveta“ (Lk 11, 47-51).

(30. október)

Sú ľudia, ktorí si myslia, že sa náskok niekoľkých rokov nedá dohoniť. Pár rokov mladší ostáva pre nich večne neschopným dozretia. A tak si to hľadajú nahradiť na možnosti rozvoja osobnosti.

To sú násilné, diktátorské náture, ktoré svoju petrifikovanú duchovnú impotenciu chcú nanútiť všetkým ako

normu. Sú takí hlúpi ako všetci ostatní dokopy. A preto chcú aj svoj rozum podeliť medzi všetkých. Efekt toho podniku sú nesváry, nesúlady a nespokojnosť. Kým „Pán pokojom požehná svoj ľud“ (Žal. 28, 11), títo pánkovia ho obštedria nepokojom, i keď to činia v mene pokoja reklamných kvalít.

(2. november)

Šošák sa vždy bude hnevať na večnosť, že si v nej nemôže vyhandlovať lôžku. Tak sa snaží umierať aspoň v morfiomom lôžku bezbolestnosti, v mäkkých poduškách váženosti a dôstojnosti, okrášlený zárobkom vykúpených kvetinárskych obchodov, okiadzaný lživou láskou partecetlí a nekrológov.

Možno, že z masového hrobu je menej takýchto prekážok do neba.

(21. november)

Najväčšia vec na svete je posvätenie duše. Posvätenie duše je vždy obetovaním.

Malí i veľkí vládcovia a tyrani myslia, že posúvajú oponu svetových dejín, lebo riadia a ovplyvňujú nejakú situáciu. Len zdanlivo!

Často nevedia, že sú len štatistami veľkého nebadateľného duchovného svetového divadla. Možno, že hlboký zmysel veľkej vojny alebo veľkej revolúcie je len v tom, aby sa duša nejakého „bezvýznamného človeka“ v dajakom zastrčenom kúte úplne posvätila pôsobením Ducha Svätého. Boh si chce získať lásku čo i len jednej duše i svetobornými oblúkmi.

Listy sebe (1993)

(11. máj)

Mnoho všeličoho ma mrzí. Premiér sa vychvaľuje, akých má odborníkov vo vláde. A sú to poväčšine pochybné individua. Na čele zdravotníctva, školstva, hospodárstva, kultúry. Život to síce všetko obrúsi. Ale je to všetko len lacné politikárčenie. A tí tzv. opozičníci sú len maskovaní zloduchovia.

Do čoho vústime, nevie nik. No, Pán Boh je nad nami. Ale veľké osobnosti si musíme sami vytvoriť a zaslúžiť. Zatiaľ nevieme byť ani zodpovední. A nevieme viac ako politikárčiť, a to úzko stranickým spôsobom.

(14. máj)

Môj svet sa krúti medzi celosvetovým politickým dianím a mojím vnútorným svetom. A viem, že z toho nič nevzájde. Nič múdreho, nič podstatného. A predsa všade sa bude plniť vôľa Božia. Len do čoho to kde vyústi! Hlúposť a nekrôchanosť sveta sa nezmenší. Sily zla vyhrávajú. Či je to celosvetový kompromis medzi Bohom a diablom? Nedovidíme konca.

Či sú aktéri zlí, či je režisér nevládny? Hra je zlá. Len je do toho zapletených tolko naničhodníkov. Nevie, ako z toho svet vybrdne. Hra celosvetových mafí! Nikde niet čistých partnerov.

(22. máj)

Svet je evidentne v úbohom stave, svet vraždy a zloby v bývalej Juhoslávii, ľahostajnosť v ostatnom svete. Rusko pred výbuchom občianskej vojny. Noví predstavení v Amerike – ľudia malého kalibru, ako u nás.

A pritom to vyzerá, akoby sa to pomaly zahladilo. I keď máme úbohých ministrov. Skoro vo všetkých odboroch. Najbiednejšie je zdravotníctvo a školstvo. Nie nedostatok peňazí, ale nedostatok vhodných koncepcií.

Len čakáme dary a pôžičky. Duch sa nedá vypožičať. A v tom nedostatku je pes pochovaný.

Bez Boha sú riadiace orgány zle vyzbrojené a prichystané. Utopený v materialistickej filozofickej koncepcii je náš svet stále úbohejší. Staré dedičstvo nás ovláda i v ľudoch a reprezentantoch. Len ako sa z toho vymotať!

(26. máj)

Individuálna existencia nemá zmysel. Život pozostáva zväčša z nacvičených stereotypov. Nič rozhodné v tom nie je. Ku kulmináciám nedochádza. Život ustrnie a mení sa v prepad do oblasti duchovnej nedýchateľnosti.

O čo ešte ide? Zažiť ešte dáky ten duchovný rozmach. Žijem v pochovanom a z pochovaného.

Život sa premenil na školu pokory. A v tej sa mi treba uhniesdiť. Pre Verbum som sa rozhodol na Za mostom času. Však život sa začína ponášať na bezčasovosť. Čo zla ten čas už porobil.

Len čomu ideme v ústrety? Naše renomé je vo svete úplne pobabrané. To je naša tragédia, že tí naši veľkí nie sú ani len malí, ale duchovne neviditeľní. Ako len zo všetkej biedy vybrádneme? Slovensko a Matka Božia a jej ochrana, to je naša nádej.

(30. máj)

Svet sa váľa vo svojich zločinoch. Len nad všetkým Mária. Vždy v nových obmenách poznania. A človek môže

žit'. Život sa neváľa v tých veľkých korytách. Život je i malý, nepoznaný vzdych. Všetko je život. Lebo vo všetkom je Boh. I úder najmenšieho srdca je na Božej strane.

Že náš verejný život prechádza nebadane povedľa veľkých úderov nebeského zvona, je tragédia našich dní. Už nevieme vidieť, čo je porážka a čo svetlo životnej cesty. Ako duchovní slepci blúdime svetom a ani nevieme, kedy narážame na nehmotné prekážky.

Len niečo v našom vnútri registruje prítomnosť sotva slabo tušeného. Všetky naše nápady sú odrazom toho diania, ktoré sa stáva mimo okruhu nášho vnímania. Potrebovali by sme veľa životov, aby sme to všetko obsiahli, a novšiu vnímavosť. Bez toho žijeme len vedľa seba.

(12. jún)

Čo sa pred našimi očami uskutočňuje, pripomína históriu Jozefa s jeho bratmi. Konala sa konferencia KSKI (Konferencia slovenskej katolíckej inteligencie) a týždeň predtým konferencia slovenskej inteligencie. Súvisia navzájom. Lenže tu to prebehlo v tieňohre Božej. Šlo o hospodárstvo, ktoré je u nás v úbohej situácii. Len Boh tu môže pomôcť. Kde len nabrali toľkých neschopných bezbožníkov ako ministrov. Ktorí sú bez plánov a koncepcií, pasívna vláda a málo schopná. Doničili väčšinu odborov.

Len aby nebolo vytriezvenie poznačené biedou. Tej sa treba báť. Len čo z európanstva ostalo u nás i v nás, nás z toho vyvedie. Toľko schopných ľudí vsotených do pasivity. Každý schopnejší lekár je vložený do pasivity. Každý politický krikľúň je preferovaný.

Úbohé Slovensko je ako ochrnuté pohľadom metafyzického hada a draka. Len von z jeho zorného uhla.

(17. jún)

Kde to len všetko vyústi! I ten veľký život okolo nás. Všetky charaktery sú vcelku poškvrnené. Skoro každý má komunistickú minulosť a každý sa bezostyšne driape za dnešnými pozíciami. A ľudia len rečia sebecky a slangom na hranici bezohľadnosti.

Detičky majú dobre umiestnené a krutosti režimu ospravedlňujú. Ťažko sa na to pozerieť. Lúto mi je, že je u nás tolko bezcharakterných ľudí. Národ je zdémonizovaný a Cirkev nahlodaná. Máme sa utiecť do seba. Lutujem mladých.

(4. júl)

Je úradná oslava sv. Cyrila a Metoda. Určite z toho urobia politickú manifestáciu. Bude tam celá garnitúra politických hochštaplerov, z ktorých pozostáva vláda i Matica. Je to vcelku nemorálne vytrčať sa ako čestný občan, nečestne to vykupovať.

Čo si musia nechať ľúbiť svätí v takej nesvätej dobe! Režimy sa menia, ale ľudia napáchnutí určitým režimom sa nemenia. A ide o to, aby sa zmenil človek. Zo svojej úbohosti sa musí vytiahnuť a vliezť duševne do inej kože. Len, aby nás vedeli svätci vylepšiť. Ale sú aj doboví svätci, dobrí a ušľachtilí ľudia, čo žijú povedľa nás. I teraz zosnulý priateľ Gažo Fronc zanechal veľkú duchovnú dieru.

(31. júl)

Naši ľudia začínajú vo veľkom cestovať. To znamená, že majú veľa peňazí. Zatiaľ nemajú veľa rozumu. Tým sa ponášajú na našich popredných predstaviteľov. Žiaľ, z hlúposti sa nedá vycestovať. To by sa zdola i zhora veľmi ren-

tovalo. Ináč si zaslúžime stredoeurópsky rekord z haštere-
nia. Boli by sme vari nešťastní, keby sme neboli nešťastní.
Len to nám chybuje k šťastiu. To je duševný zemepis slo-
venského národa. Chybuje modlitba.

Sme slobodné Slovensko, na vlastných nohách. Otáz-
ka, či sme na to už zrelý národ. Vo všetkých reláciách
oplývame morálnymi defektmi. Máme toľko kvalitných a
cenných ľudí. Ale celonárodný profil to nedokumentuje. V
nás je ešte všade veľa morálneho a charakterového balastu.
Akurát, že sa nevraždíme. Len sa rozbíjame a utekáme od
jednoty. Vo výkladnej skrini národa nemáme tie najžiari-
vjšie osobnosti. Násilie má ešte kredit.

(3. august)

Čo nám umierajúci Spasiteľ na Kalvárii zanechal, je Slo-
vo. Tým nám treba v každej situácii manipulovať. Kázanie
na Hore zaznieva do všetkého, čoho sa človek dotkne. Čo
je tam, to je dobré. A čo je od toho odvrátené, je skaza. Je
skoro nepochopiteľné, že až do našich čias sa nestratilo ná-
silie, vojny, ale vždy znovu vzplanie a vždy v nových odpor-
nejších formách. Sem patria aj nepravdivé a falošné táračky
našich a svetových politikov. Pre koho už je prijateľná čistá
pápežova osobnosť? Katolicizmus ostáva najnenávidenej-
šou formou života a spoločnosti. Vláda diabla je stále evi-
dentnejšia vo všetkých oblastiach života. A žije sa ďalej.

(5. august)

...Viac by malo bolieť, že duchovný priestor je prázdny.
Nemáme riadne informácie, ale v celej Európe je to tak.
Ak nevznikne znova snaha a túžba všetky duchovné ele-
menty Európy naplniť cennými duchmi, nebude zo spoje-

nej Európy nič. Drobenie všetkého nenapraví nič, len aby sme nakoniec každý neostali sami. Nie delenie, ale zjednocovanie a neustále zblížovanie vo všetkých kategóriách ľudských, spoločenských a štátnych!

(22. august)

Svet je v najsterilnejšej kríze od vekov. Celosvetové zlo, ozaj diabolské, ovláda skoro všetky oblasti života. Nevedno, ako sa z toho vyšmykne. Obrovské finančné machinácie, degradácia všetkých hodnôt ľudskosti, počnúc celosvetovou prostitúciou, vybičovanie všetkých oblastí sexuality, ktorá sa pred ničím nezastaví. Agresivita terorizmu sprava i zľava v odnožiach nacionalizmov, nešetrné vojny, otrasy posledných ideálov a ideí sveta, v ktorom sú skoro neviditeľné jasné postavy veľkých i malých národov. Náboženstvá rozožierané skepsou a národným sebeckvom. Úcta pred človekom a všetky humanitné ideály skoro všade vymiznuté. Kultúrne ideály odsťahované i z umeleckých kruhov, a nič, čo by bolo duševnou oporou. Jediná jasná osoba vo svete je Svätý Otec.

(8. september)

Ak sa ma niekto opýta, čo je moja vlasť, odpoviem: kraj medzi Poludnicou, Kriváňom a Chočom. To je môj Liptov, to je moje Slovensko. Odtiaľto som a sem patrím. Nech už naši tzv. poprední politici vystrúhajú akékoľvek nesúrodosti, neznižujú to Slovensko, ale len ich samých. No od kraja nepasujú ešte do Európy. Bez kultúry a taktu, bez vzdelanostnej inteligencie. Oni z nás robia bačov. Ale barani sú oni, aj v ministerských kreslách. Ja nie som humorista, ale je mi do smiechu.

(15. september)

Mesiac je v polovici. Mnoho v živote blízkom i ďalekom je rozpoltené. To je naša dobová choroba. Ale sú tu aj iné príznaky, od zľahostajnenia voči všetkému až po odpor voči všetkému. To je dielo našich politických činiteľov. Ľudia prepadli politike, ustavične o tom hovoria. Stratili nitku k podstatnému. Ľudia sa len šmýkajú na nepodstatnom. Mali by si denne prečítať niečo z evanjelií a okolo toho rozkrútiť tanec myšlienok. A z toho sa dostanú do kúta ticha a harmónie.

(12. november)

Sklonom roku sa blížíme k situácii, keď sa meníme vo vážna svojej úbohosti. Číhajú epidémie a chrípky, zlomeniny. Jediné ventilačné zariadenie je kniha a jej otvorený svet, do pristrihnutého sveta nášho vnútra. Veľa, keď vieme ostať sami v sebe. Ostať slobodným väzňom. V tom našom oklieštenom svete, v ktorom žijeme.

Sme scenéria plná neúprosnej nelásky. Čo sa odohráva vo vládnej oblasti, je obraz dezorientácie vnútra vedúcich činiteľov. Smiechuhodný obraz vládnucej elity. Schopnej len nízkych ľudských prejavov. Mali by sa vzdať tých vedúcich postov. To by bol prejav ich kultúrnosti. Zatiaľ len pletú národ, ktorý je odraz ich obrazu. Kde sa stratili oduševnení vlastenci, obetaví a múdri.

Poznámka. Straussove denníky (Nezdvorilé glosy, 1950; Listy sebe, 1993) vychádzajú po dlhých rokoch prvýkrát v 3. zväzku Zobraňných literárnych a mysliteľských diel. Výber z nich pripravil Julo Rybák.